

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ МОЛОКОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

Пономаренко Р.

Національний університет харчових технологій

Харчова промисловість є основною переробною ланкою агропромислового комплексу України. До її складу належать такі галузі, як: м'ясна, молочна, борошномельно-круп'яна, консервна, олійна, цукрова, і крохмале-патокова галузі. Розглянемо детальніше молокопереробну галузь.

Молокопереробна галузь об'єднує такі основні групи виробництва, як: масло-робна група, сироробна, виробництво незбираного молока та молококонсервне виробництво [1].

Серед галузей харчової промисловості молочна галузь займає четверте місце за обсягами реалізованої промислової продукції, як свідчать дані таблиці.

Таблиця. Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності за січень-липень 2013-2014 рр.

Найменування продуктів	Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) без ПДВ та акцизу, млн.грн.				Темп зростання, %	Відхилення	
	2013	питома вага, %	2014	питома вага, %		абсолютне	пунктів структури
Виробництво м'яса та м'ясних продуктів	17898,5	12,93	16688,1	15,42	93,24	-1210,4	2,49
Консервне виробництво	6925	5,00	6664,6	6,16	96,24	-260,4	1,16
Виробництво олії та тваринних жирів	32172	23,25	5370,6	4,96	16,69	-26801,4	-18,29
Виробництво молочних продуктів	17384,6	12,56	16042,6	14,83	92,28	-1342	2,26
Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості, крохмалів та крохмальних продуктів	4648	3,36	3950,1	3,65	84,98	-697,9	0,29
Виробництво хліба, хлібобулочних і борошняних виробів	10119,3	7,31	10237,2	9,46	101,17	117,9	2,15
Виробництво інших харчових продуктів	19607,5	14,17	18864,3	17,44	96,21	-743,2	3,27
Виробництво готових кормів для тварин	4871,3	3,52	4640,9	4,29	95,27	-230,4	0,77

Найменування продуктів	Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) без ПДВ та акцизу, млн.грн.				Темп зростання, %	Відхилення	
	2013	питома вага, %	2014	питома вага, %		абсолютне	пунктів структури
Виробництво напоїв	17268,2	12,48	19639,2	18,15	113,73	2371	5,67
Виробництво тютюнових виробів	7482,4	5,41	6093,3	5,63	81,44	-1389,1	0,22
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	138376,8	100	108190,9	100	78,19	-30185,9	X

Як бачимо, частка молочної продукції в реалізованих продуктах харчування у 2014 р. становить 14,83 %, що на 2,26 % більше ніж в 2014 р. за аналогічний період. Виробництво молочних продуктів порівняно з попереднім періодом зменшилося на 7,72%.

Виробництво молока в Україні продовжує знижуватися. За 10 років Україна втратила 4 позиції у світовому рейтингу виробників молока, перемістившись із 10 на 14-е місце [2].

Серед основних проблем молочної галузі можна назвати такі: низький рівень технологічного оснащення молокозаводів, застаріле обладнання; нерозвиненість ринкової інфраструктури; невисокий рівень забезпеченості сировиною та завантаженості потужностей; невисоку якість кінцевої продукції підприємств молочної промисловості; обмеженість можливості широкої диференціації асортименту через низьку якість сировини; зниження попиту на продукти переробки в зв'язку із низькою купівельною спроможністю населення області, зокрема сільських районів; високий рівень конкуренції з боку потужних підприємств, оснащених сучасним обладнанням і технологіями. На сировинному ринку підприємствам районного масштабу велику конкуренцію складають провідні підприємства великих міст, які можуть запропонувати вищі закупівельні ціни сільськогосподарським товаровиробникам. У результаті районні молокозаводи втрачають місцеву сировинну базу і змушені закуповувати сировину за межами району, що призводить до додаткових витрат на транспортування, а отже, підвищує витрати виробництва та відпускні ціни на готову продукцію [3].

Для виробників молочної продукції були не простими 2013-2014 роки: зростання цін на сировину, а в свою чергу і на готову продукцію, зміна в структурі споживання — це все внесло додаткові витрати і без того в не простий процес переробки молока. Є надія, що зі вступом в Європейський союз на зміну деструктивним процесам придуть конструктивні і зростаючий попит на молокопродукти на внутрішньому і зовнішньому ринках забезпечить зростання молочної галузі України [2].

ЛІТЕРАТУРА:

Цар Г.В. Основні тенденції та перспективи розвитку харчової промисловості в Україні// Науковий вісник НЛТУ України. — 2010.-№20.13. — с.262-268

Сучасний стан і місце підприємств молочної промисловості на продовольчому ринку України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3622/1/2012_2.pdf

Антонова І.В. Розвиток молочної промисловості в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=428>

Науковий керівник: Духновська Л.М.